

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 330.341

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

О.А. Онищенко, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики, Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

Актуальність досліджуваної теми зумовлена нагальною необхідністю підвищення рівня інноваційності виробничого потенціалу вітчизняного підприємництва з огляду на визначальну роль інновацій в розвитку економіки країни. Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні аспекти формування і реалізації стратегій підприємств.

Мета – дослідження питання стратегічного розвитку вітчизняних підприємств в умовах сучасних інноваційних трансформацій. Базовими принципами дослідження виступають історичний, системний та порівняльний методи, використані інституціональний та структурно-функціональний підходи.

Наукова значущість роботи полягає в дослідженні процесу стратегічного розвитку підприємств з урахуванням особливостей розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Як висновок наводиться необхідність активізації інноваційної діяльності вітчизняного підприємництва із впровадженням актуальних стратегій розвитку. На практиці це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності української економіки та прискорить процес інтеграції країни в світове господарство.

Ключові слова: інноваційна діяльність, економічний розвиток, підприємництво, формування стратегії.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується все більш зростаючою роллю науково-технічного прогресу у забезпеченні конкурентоспроможності національних економік. Саме тому розвиток інноваційної та науково-технічної сфер діяльності набуває стратегічного значення. Дослідження теоретичних та практичних питань побудови та управління інноваційною сферою, впровадження інноваційної продукції та технологій є особливо важливим для підприємств як головних суб'єктів мікроекономіки, які, у свою чергу, повинні формувати відповідні стратегії з метою забезпечення сталого розвитку в умовах сучасних інноваційних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інноваційного розвитку України та інноваційної діяльності підприємств

привертають увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Значення інноваційної діяльності для забезпечення стабільного економічного розвитку країни досліджували в своїх працях О.І. Амоша, В.М. Гейць, А.А. Гриценко, А.С. Гальчинський, А.І. Даниленко, К.О. Дорошкевич, І.Ю. Єгоров, М.О. Кизим, Д.О. Крикуненко, Е.М. Лібанова, О.В. Макарова, О.О. Маслак, І.В. Одотюк, М.Є. Чулаєвська, К.К. Баранцева, А.В. Череп, Л.Ф. Чумак, та інші.

Однак, більша частина науковців у своїх працях акцентували увагу на окремих питаннях впровадження інноваційної діяльності на підприємствах та його значення для економіки країни. Водночас питання формування відповідних стратегій вітчизняними підприємствами в умовах сучасних інноваційних трансформацій є недостатньо

вивченим та потребує значно більшої уваги з огляду на його істотну актуалізацію.

Постановка завдання. Метою наукової статті є дослідження питання стратегічного розвитку вітчизняних підприємств в умовах сучасних інноваційних трансформацій. Для досягнення поставленої мети було вирішено такі основні завдання: проаналізовано динаміку розвитку підприємницької та наукової діяльності в Україні за останні роки, розглянуто особливості розвитку інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, визначено стан та перспективи розвитку державної підтримки інноваційної діяльності, досліджено питання фінансування інноваційної діяльності в Україні.

Виклад основних результатів. В умовах сучасних економічних трансформацій інновації все більше набувають комерційного значення та стають економічною необхідністю, зумовленою потребами ринку. Створення сприятливих умов для розвитку та підвищення ефективності наукової й інноваційної діяльності є пріоритетним завданням державної науково-технічної та інноваційної політики розвинених країн світу. Адже інновації визначають рівень

розвитку науки та техніки і, в кінцевому результаті – розвиток економіки країни.

В сучасних ринкових умовах інновації нерозривно пов'язані із підприємництвом. Розвиток підприємництва в Україні відзначається власними специфічними ознаками – на ранніх етапах свого становлення відбувався за умов практичної несвідомості щодо принципів ведення та характеризувався відсутністю будь-якого системного підходу. Наявність якісної та чіткої стратегії розвитку для вітчизняного підприємництва на етапі становлення була, скоріше, винятком, а тенденції ринку більшістю суб'єктів не враховувалися взагалі. Як наслідок – значна частка заснованих на етапі становлення українського підприємництва бізнесів згодом не витримувала конкурентної боротьби та зникла в процесі формування ринку, що надало змогу іноземним компаніям зайняти економічно вигідні сегменти вітчизняного ринку.

Аналіз динаміки розвитку підприємницької діяльності в Україні [6] (табл. 1) дозволяє зробити висновок про певну нестабільність процесів даної галузі.

Таблиця 1
Основні показники діяльності підприємств в Україні у 2010-2015 рр.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість підприємств	360166	358662	347081	372811	341001	343440
<i>у % до попереднього року</i>	x	99,6	96,8	107,4	91,5	100,7
<i>на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць</i>	83	83	80	86	79	80
Кількість зайнятих працівників	7639,1	7479,9	7388,3	7130,1	6298,5	5889,7
<i>у % до попереднього року</i>	x	97,9	98,8	96,5	88,3	93,5
Кількість найманих працівників	7527,5	7407,9	7290,7	7015,8	6193,0	5778,1
<i>у % до попереднього року</i>	x	98,4	98,4	96,2	88,3	93,3
<i>у розрахунку на одне підприємство, осіб</i>	21	21	21	19	18	17

За вказаних обставин набуває особливо-го значення необхідність переорієнтації системи принципів ведення підприємницької діяльності в країні з курсом на підвищення рівня інноваційності виробничого потенціалу суб'єктів господарювання. Вбачається, що така стратегія сприятиме підвищенню ефективності вітчизняного ринку та забезпечить конкурентоспроможність продукції за рахунок зниження енергомісткості виробництва, поліпшення її споживчих якостей, а також сприятиме збільшенню споживчого попиту на неї як на внутрішньому, так і зовнішніх ринках збуту.

Саме тому необхідно провести на підприємствах модернізацію виробництва, широко впроваджувати нову техніку і технології для зменшення матеріало-, енерго- і ресурсомісткості виробництва та здійснити комплексну автоматизацію і механізацію виробничих процесів. Для вітчизняної економіки інновації та інноваційний розвиток є рушійною силою, яка спроможна забезпечити економічну незалежність України, подолати розрив з розвиненими державами. Інноваційний розвиток забезпечуватиме впровадження нових технологій, передової техніки на діючих виробничих потужностях реального сектора економіки [2].

Іншою проблемою інноваційної діяльності в країні є нерівномірність впроваджуваних інноваційної продукції та технологій. Характерною рисою впровадження інновацій в Україні є невідповідність кількості інноваційних технологій кількості інноваційним продуктів, показники яких є значно вищими. У 2015 році у виробництво впроваджено 3 136 інноваційних видів продукції. В той же час, кількість впроваджених інноваційних технологій складає 1 217 процесів [5]. Вказане співвідношення показників безальтернативно призводить до освоєння профіциту інноваційної продукції застарілими технологіями, які незмінно вимагають модернізації, а краще – впровадження відповідної кількості інноваційних технологій. Така практика відрізняється дуже

вузькими можливостями застосування інновацій та є вкрай безперспективною.

У розвинених країнах світу одним з головних фінансових інструментів і основною формою прямої державної підтримки наукової та інноваційної діяльності залишається бюджетне фінансування.

В Україні в умовах бюджетного недофінансування науково-технічної та інноваційної діяльності, джерелом фінансування розробки та впровадження інноваційної продукції та технологій на вітчизняних підприємствах є власні кошти та, меншою мірою, кредити банків – за період з 2010 по 2015 рр. частки власних коштів організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність збільшилися більш, ніж у два з половиною рази та склали 9,7% та 24,6% відповідно. За останніми даними Державної служби статистики України, частка витрат на наукову і науково-технічну діяльність в Україні у 2015 р. становила менше ніж 1% ВВП – наукоємність ВВП склала 0,62%, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,21% (у 2014 р. – 0,26%). Це значення є найменшим за період 2005 – 2015 рр., що свідчить про втрачання наукою здатності виконувати економічну функцію. Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2015 р. становив 12223,16 млн. грн., з яких за джерелами фінансування переважають, як і в попередні роки, кошти державного бюджету, проте їх частка порівняно з 2010 р. зменшилася на 6,6% – з 41,4% до 34,8%. Також відбулося зменшення більш, ніж на чверть частки коштів іноземних замовників – з 25,7% у 2010 р. до 18,2% у 2015 р. [3, с.6, 132].

З метою розвитку інноваційної діяльності в Україні вбачається необхідним стабільна державна підтримка інноваційної галузі. Треба зазначити, що в період становлення підприємництва в країні була створена достатньо ефективна відповідна законодавча база, спрямована на регламентацію наукової і науково-технічної діяльності, зокрема Закони України: «Про наукову і науково-технічну діяльність» (1991), «Про

основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» (1991), «Про науково-технічну інформацію» (1993), «Про наукову і науково-технічну експертизу» (1995), «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» (1999), «Про спеціальну економічну зону «Яворів» (1999). Проте, тривалий час інноваційному законодавству України була властива певна фрагментарність і непослідовність. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України була прийнята Верховною Радою лише у 1999 р. А базовий закон у цій сфері «Про інноваційну діяльність» вступив у дію в 2002 р. та був доповнений Законом «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» у 2012 році, згідно з яким до стратегічних пріоритетів інноваційної діяльності в Україні строком на 2011-2021 роки належать:

- освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;
- освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;
- освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;
- технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;
- впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;
- широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;
- розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки [4].

До найперспективніших напрямків інноваційного розвитку підприємництва в Україні традиційно відносимо: металургію сплавів, електро- та порошкову металургію, лазерну, вакуумно-дугову, електронно-променеву технології, виробництво конс-

трукційних матеріалів ядерних реакторів, систем програмного забезпечення тощо. Ключового значення для зміцнення здоров'я громадян та подолання тенденції до депопуляції, а також для збільшення ресурсів і поліпшення якості продовольства сьогодні набувають біомедицина і біотехнологія. Створення та розвиток новітніх інформаційних технологій і систем сприятиме використанню потенціалу вітчизняного програмування і соціокультурної сфери для поширення експорту програмних продуктів. Все більше актуалізуються питання розроблення енергозберігаючих технологій і нетрадиційних енергоресурсів. Перспективним напрямом для України є розвиток авіакосмічних технологій та нового покоління засобів транспорту і зв'язку [1].

Суть державної інноваційної політики на сучасному етапі полягає в тому, щоб активізувати інноваційні процеси в пріоритетних напрямках розвитку економіки в окремих районах і забезпечити більш високі темпи економічного прогресу для всієї країни.

Тим не менш, сучасна тенденція розвитку вітчизняної інноваційної галузі вказує на відсутність чіткої державної стратегії в цій сфері. Так, за даними Державної служби статистики України, за останнє десятиріччя кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки і, відповідно, науковців, скоротилася більше, ніж на 40% [7].

Таблиця 2
Наукові кадри та кількість організацій

	Кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки	Кількість науковців, осіб
2006	1452	100245
2007	1404	96820
2008	1378	94138
2009	1340	92403
2010	1303	89564
2011	1255	84969
2012	1208	82032
2013	1143	77853
2014	999	69404
2015	978	63864

За показниками 2015 р., загальний обсяг витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт власними силами організації становив 12224,9 млн.грн, у тому числі витрати на оплату праці – 5483,0 млн.грн, матеріальні витрати – 2472,0 млн.грн, капітальні витрати – 340,8 млн.грн, з них витрати на придбання устаткування – 285,5 млн.грн.

Питома вага загального обсягу витрат у ВВП зменшилася порівняно з показниками дворічної давнини (0,77% ВВП, у т.ч. за рахунок коштів державного бюджету – 0,33% у 2013 році) та становила 0,62%, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,21%.

Для порівняння, відповідний показник країн ЄС (у 2014 році) склав: у Фінляндії – 3,17%, Швеції – 3,16%, Данії – 3,05%, Австрії – 2,99%, Німеччині – 2,87%, Словенії – 2,39%, Франції – 2,26% [7].

Не кращі показники інноваційної сфери України і за даними міжнародних установ. Так, за рейтингом інновацій та вкладу в глобальний технологічний розвиток Фонду інформації і технологічних інновацій, Україна посіла 52 місце серед 56 можливих, а в Центральній і Східній Європі – останнє [8].

Низькі інноваційні показники країни спричинили декілька факторів:

По-перше, політика торгових перекосів, що проводиться владою в рамках розвитку економіки, відповідно до якої витрати на зменшення негативних соціально-економічних наслідків державних реформ перевищують прибутки від впровадження реформ, а перехресне субсидування стало звичайним явищем для багатьох сфер вітчизняної економіки;

По-друге, високі податки на продукцію інформаційно-комунікаційних технологій (5,2 відсотка) не дають змоги прискорити надходження відповідних товарів до сфери обігу. За показником найвищих податків на продукти інформаційно-комунікаційних технологій Україна посіла четверте місце. Вище знаходяться лише Кенія (6,7%), Аргентина (11%) та Туреччина (22,1%) [8];

По-третє, низький рівень фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, відповідно до якого в Україні на дослідження виділяються 90 доларів на людину, тому автори звіту внесли Україну на четверте місце знизу за цим показником. Гірші показники фінансування наукової галузі серед досліджуваних країн неявились лише в Колумбії, Філіппінах та В'єтнамі.

Для порівняння, перше місце в Центральній і Східній Європі зайняла Словенія, в якій витрати на технологічні дослідження в 17 разів більше, ніж в Україні – понад 1,5 тисячі доларів на душу.

Тим не менш, необхідно зазначити, що Україна все ще має визнаний у всьому світі значний кадровий та науково-технічний потенціал – і сьогодні це залишається чи не найперспективнішим чинником інноваційного розвитку країни. А на малий та середній бізнес традиційно покладаються надії державних органів щодо виведення країни з фінансово-економічної кризи.

За вказаних обставин, вітчизняні підприємства мають ґрунтовно підходити до питання визначення свого стратегічного розвитку. По суті формування стратегії є постановкою середньострокових і довгострокових цілей, які полягають в максимізації вигоди, насамперед, – доходу і прибутку, з урахуванням наявних можливостей. Процес потребує всебічного аналізу ринкової ситуації із застосуванням спеціально розроблених методів та технологій.

Запроваджувана інноваційна стратегія повинна відповідати наступним головним критеріям:

- визначати напрямки інноваційного розвитку підприємства, що відповідають поставленим цілям на довгостроковій основі;
- відповідати організаційній структурі, місці, засобам та формі діяльності, а також системі взаємовідносин, які існують всередині підприємства;
- зміцнювати позиції підприємства в умовах зовнішнього середовища, що змінюється.

В умовах жорсткої конкуренції на ринку, підприємства застосовують різні підходи до формування стратегії розвитку організацій. Одним з найбільш затребуваних сьогодні підходів є розроблення стратегії розвитку підприємства на основі конкурентного аналізу, заснованої на «Конкурентній стратегії» М. Портера, яка впроваджується з метою адаптації підприємства до конкурентного середовища. За умов сучасних інноваційних трансформацій застосування досліджуваної стратегії ще більше актуалізується. При використанні зазначеного підходу необхідно зважати на суб'єктне коло конкурентного середовища, до якого належать не тільки прямі конкуренти, а й інші зовнішні чинники, такі як: суверенітет споживачів та постачальників, загроза виведення на ринок товарів-замінників, загроза виходу на ринок нових гравців тощо.

Відповідно, в рівних умовах (за виключенням монополії та олігополії), підприємства, які є, по суті, посередниками між постачальниками та споживачами як кінцевими покупцями товарів та послуг, виступають в ролі «пасивних агентів» та вимушені враховувати відповідні ризики в процесі формування стратегії розвитку.

Перевагою застосування концепції розроблення стратегії розвитку підприємства на основі конкурентного аналізу є можливість виявлення слабких місць в конкурентному оточенні через його аналіз і, як наслідок, організації надприбуткової діяльності. З іншого боку, врахування зовнішніх чинників дає чітке розуміння про потенційну розстановку зовнішніх сил та значення їх впливу на оточення й саме аналізоване підприємство. Таким чином, конкурентне середовище визначає граничний потенціал прибутку для конкретної галузі.

Відповідно, головною метою застосування досліджуваної концепції є знаходження та позиціонування підприємства в галузі, де воно буде найкраще захищено від впливу зовнішніх сил та чинників або зможе зі свого боку впливати на них.

Методика розроблення стратегії полягає в розробці моделі адаптації підприємства

до конкурентного середовища, яка включає базовий список конкурентних сил конкретної галузі, розділений на групи:

- загроза появи нових учасників;
- суверенітет постачальників;
- суверенітет споживачів;
- загроза появи товарів-замінників;
- внутрішня конкуренція в галузі.

Крім того, в контексті досліджуваного питання, вважається доцільним введення ще одного чинника, який має бути врахований при розробці та формуванні стратегії підприємства, а саме – перспективне впровадження інноваційної продукції й технологій суб'єктом підприємницької діяльності та конкурентами на ринку.

Для подальшого якісного позиціонування конкурентних сил вважається необхідним складання опису стосовно конкретного ринку методом визначення критеріїв «важливості», під яким розуміється рівень впливу на конкурентне середовище для даної галузі та «сильна або слабка сторона компанії» – рівень здатності компанії протистояти загрозам або скористатися наявними можливостями зовнішнього середовища. Складений список конкурентних сил з заповненими даними та проведеним аналізом служить підставою для підбору відповідних стратегічних ініціатив, здатних змінити конкурентне становище компанії. Для моніторингу прогнозованого і поточного конкурентного становища компанії можуть застосовуватися план-фактний аналіз конкурентних сил або моніторинг статусу виконання стратегічних ініціатив.

Висновки. Інноваційні процеси відіграють визначальну роль в процесі позитивних перетворень в соціально-економічній та політичній сферах. З метою збільшення темпів економічного розвитку в країні вважається необхідним активізація інноваційних процесів в пріоритетних напрямках розвитку вітчизняної економіки, що на сучасному етапі вважається неможливим без здійснення ефективної державної підтримки інноваційної діяльності.

Сучасний стан інноваційної діяльності в Україні характеризується недостатнім рів-

нем державної підтримки та фінансування, що спричиняє негативні наслідки розвитку вітчизняного підприємництва, яке має низький рівень мотивації щодо запровадження інновацій та вдосконалення технологій.

Іншими негативними чинниками, які гальмують розвиток інноваційної діяльності в Україні є недосконала податкова система, а саме – високі податки на продукцію інформаційно-комунікаційних технологій, що є одними з найвищих в світі. Як наслідок – неможливість прискорення надходжень інноваційної продукції до сфери обігу. Не оминула сферу інноваційної діяльності в Україні й вже звична для органів державної влади політика торгових перекосів та перехресного субсидування. Унеможливорює впровадження інновацій на підприємствах й слабкий розвиток інфраструктури трансферу технологій, що відіграє головну роль не тільки в процесі залучення інновацій на внутрішньому ринку, а й виступає необхідною передумовою інтеграції України у світове господарство.

За вказаних обставин важко переоцінити значення внеску інноваційних підприємств до економічного розвитку країни, які за відсутності достатнього державного фінансування вимушені нести ризики інноваційної діяльності самостійно та за рахунок власних коштів. Аналіз досліджуваного питання дозволяє зробити висновок про нагальну необхідність збільшення рівня державної підтримки інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та віднесення галузі інновацій до пріоритетних напрямків державної політики.

Індикатором розвитку інноваційної галузі країни виступає, зокрема, й відповідна діяльність підприємств, які виступають головними суб'єктами мікроекономіки та мають враховувати інноваційний фактор при формуванні та здійсненні стратегії розвитку, що є необхідною умовою їх подальшого ефективного існування. За умов сучасного інноваційного розвитку та його значення для економіки країни, процес формування та здійснення стратегії розвитку має бути неодмінно пов'язаний із запрова-

дженням різного роду інноваційної продукції та технологій з метою забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Подальше дослідження питання розвитку вітчизняних підприємств в умовах сучасних інноваційних трансформацій істотно актуалізується та набуває особливого значення в процесі інтеграції України в світове господарство, оскільки виключно високий рівень інноваційної діяльності підприємств сьогодні є необхідною умовою для досягнення достатнього рівня ефективності вітчизняного ринку та забезпечення конкурентоспроможності продукції національного виробника на внутрішньому та зовнішніх ринках.

Список використаних джерел:

1. Бурлака В. Г. Пріоритетні напрями науково-технологічного та інноваційного розвитку економіки України // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – №12 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4705>
2. Коновал В. В. Проблеми інноваційного розвитку виробничого потенціалу підприємств легкої промисловості // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – №4 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1957>
3. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2015 рік: Аналітична довідка. – К.: Український інститут науково-технічної і економічної інформації, 2016. – 199с.
4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2012. – N 19-20, ст.166.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Впровадження інновацій на промислових підприємствах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Діяльність суб'єктів господарювання. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ_nauka_u.htm

8. Ezell, J., Nager, B. and Atkinson, D. (2016), Contributors and Detractors: Ranking Countries' Impact on Global Innovation. Information Technology & Innovation Foundation. January 2016, [Online], available at http://www2.itif.org/2016-contributors-and-detractors.pdf?_ga=1.178380963.602353758.1458130505, (Accessed 9 March 2017).

REFERENCES:

1. Burlaka, V. (2014), "Priority guidelines of scientifico-technological and innovative development of Ukraine's economy", *Efektivna ekonomika*, [Online], Vol.12, available at <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4705>, (Accessed 9 March 2017).

2. Konowal, V. (2013), "The problems of innovative development of enterprises of light industry production capacity", *Efektivna ekonomika*, [Online], Vol.4, available at <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1957>, (Accessed 9 March 2017).

3. Ukrainian Institute of Scientific, Technical and Economic Information, (2016), *Stan rozvytku nauky i tekhniki, rezul'taty naukovoї, naukovo-tekhnichnoi, innovatsijnoi diial'nosti, transferu tekhnolohij za 2015 rik: Analitychna dovidka* [The state of science and technology development, the scientific and technical, innovational results, the state and development of technology transfer 2015: Analytical background], Kyiv, Ukraine, (In Ukrainian).

4. The Law of Ukraine, (Sept. 8, 2011) No. 3715-VI "On Priority Directions Of Innovation Activity In Ukraine", *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [The Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine], 2012, No. 19-20, p. 166 (In Ukrainian).

5. Official State Statistics Committee of Ukraine, (2015), "Innovating in industrial enterprises", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 9 March 2017), (In Ukrainian).

6. Official State Statistics Committee of Ukraine, (2015), "The activities of business entities", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 9 March 2017), (In Ukrainian).

7. Official State Statistics Committee of Ukraine, (2015), "Scientific and technical activities in Ukraine", available at: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ_nauka_u.htm (Accessed 9 March 2017), (In Ukrainian).

8. Ezell, J., Nager, B. and Atkinson, D. (2016), Contributors and Detractors: Ranking Countries' Impact on Global Innovation. Information Technology & Innovation Foundation. January 2016, [Online], available at http://www2.itif.org/2016-contributors-and-detractors.pdf?_ga=1.178380963.602353758.1458130505, (Accessed 9 March 2017).

О.А. Онищенко, кандидат наук по государственному управлению, доцент, доцент кафедры предпринимательства, менеджмента организаций и логистики, Запорожский национальный университет, г. Запорожье.

ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ

Актуальность исследуемой темы обусловлена насущной необходимостью повышения уровня инновационности производственного потенциала отечественного предпринимательства, учитывая определяющую роль инноваций в развитии экономики страны. Предметом исследования является теоретико-методологические и прикладные аспекты формирования и реализации стратегий предприятий.

Цель – исследование вопросов стратегического развития отечественных пред-

приятый в условиях современных инновационных трансформаций. Базовыми принципами исследования выступают исторический, системный и сравнительный методы, использованы институциональный и структурно-функциональный подходы.

Научная значимость работы заключается в исследовании процесса стратегического развития предприятий с учетом особенностей развития инновационной деятельности в Украине.

Как вывод приводится необходимость активизации инновационной деятельности отечественного предпринимательства с использованием актуальных стратегий развития. На практике это будет способствовать повышению конкурентоспособности украинской экономики и ускорит процесс интеграции страны в мировое хозяйство.

Ключевые слова: инновационная деятельность, экономическое развитие, предпринимательство, формирование стратегии.

O. ONYSHCHENKO, *PhD in Public Administration, Associate Professor at the Department of Entrepreneurship, Management of Organizations and Logistics, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine.*

FORMATION OF THE ENTERPRISE'S STRATEGY IN THE CURRENT INNOVATIVE TRANSFORMATIONS

Purpose

The paper purpose is to study the issues of strategic development of domestic enterprises in the conditions of modern innovative transformations.

Design/methodology/approach

The basic principles of the research are historical, systematic and comparative methods, institutional and structural-functional approaches have been used.

Findings

The subject of the study is the theoretical, methodological aspects and practical applications of the formation and implementation of enterprise strategies. The relevance of the re-

search is determined by the need to increase the level of innovation in the production potential of domestic entrepreneurship, taking into account the determining role of innovations in the development of the country's economy.

Current world economic situation is characterized by the increasing role of scientific and technological progress in ensuring the competitiveness of national economies. That is why the development of innovative scientific and technical spheres is of significant strategic importance. The innovation management theoretical issues and practical research are especially important for SMEs as the main subjects of microeconomics, which have to formulate appropriate strategies, introducing the innovative products and technologies for ensuring sustainable development in the conditions of modern innovative transformations.

As a conclusion the need to enhance innovation activity of domestic business using relevant development strategies is substantiated.

Research limitations/implications

The paper clearly provides direction for strategic development of enterprises taking into account the specific features of the development of innovative activity in Ukraine.

Originality/value

Such knowledge will help to increase the competitiveness of the Ukrainian economy and accelerate the process of integrating the country into the world economy.

Further research on the development of domestic enterprises in the context of modern innovation transformations is significantly actualized in the process of Ukraine's integration into the world economy, since an exceptionally high level of innovative activity of enterprises is a prerequisite for achieving a sufficient level of efficiency of the domestic market and ensuring the competitiveness of the national producer products.

Keywords: Innovative activity, economic development, entrepreneurship, formation of strategy.